M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növedéknapló
1899. 3478

XXXI. évfolyam. 214. szám. Szerda, 1899. november 1.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . . . 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beigtatásért 30 kr.

Halottak napján.

Debreczen, nov. 1.

Temetőt járja, temetőben fog ma bolyongni minden ember. Ki-ki felkeresi kedves halottját, kit örökre elfedett előle a néma sir, s az emlékezés eme napján koszorut helyez föléje s egy pár forró könyet hullat a nyugovóért.

A temető kapuján felirat vonja magára a figyelmet. Megnézi azt a jövő a menő s szinte elmélkedni érzi lelkét. Elolvassa sétszer háromszor, szívébe, emlékébe vési a szót:

»Feltámadunk!«

Igen feltámadunk! Ezt tanitja nekünk a természet, a hit, és a szenvedő erény kielégitése — ez a legtartalmasabb erkölcsi követelés. Ezt beszéli szivünk ezt susogja szánk.

Boldog ember a ki ezzel a gondolattal tér nyugovóra. Boldog szivében és lelkében, mert a mulandóság az örök megsemmisülés előtt is bizalmat tud önteni szivébe lelkébe.

Mennyivel boldogtalanabbak vagyunk mi, kik az enyészet az elmulás napján a halottakat összehasonlitjuk az élővel a mi nemzetünkkel s arra a szomorú következtetésre jutunk, hogy noha él, noha mozog tesz és cselekszik, tulajdonképen oly apathikus álomba mélyedt melyből nehéz az ébredés.

Szomoruan kell hirdetnünk egész világnak, hogy talán előbb nyilnak meg a sirok, mint ékél. Magyarország uj életre, visszanyervén jogait, törvényesen megilletö szabadságát — ujra kél.

Most a bebörtönzések korszakában ez szinte álomképnek látszik.

Halott az az ország, melynek fiait anyányelvükért börtönözik be. Halott az az ország, hol a kikötött magyar katona egy »jelen« szóért leheli ki lelkét, Halott az az ország hol a jog, törveny és igazság örve alatt egymásután követik el ma is a leggaládabb igazságtalanságokat, emberkinzásokat megtorlatlanul.

Vajjon van-e remény a feltámadásra? . . .

Évek óta várjuk ezt a perczet rajongó lélekkel, mocsoktalan vággyal, de hiába. Ez a mely most viharzott el fejünk felett, nemcsak nem hozott közelebb bennünket vágyainkhoz, sőt eltávolitott. Egy csoport nemesebben gondolkodó ember, ki eddig jórészt velünk harczolt a feltámasztás magasztos müvében elfordult tőlünk s oda sorakozott azokhoz, kik elvet hitet mindent megtagadva — a Nemzet lethargiáján — a haza megrontásán dolgoznak.

Oh jön-e idő, mikor ezeket a halálmadarakat egy ostorcsapás kiüzi a szentélyből s méltó helyökre juttatja?

Talán?

De hogy az idő még messze van — az bizonyos! Nem virrad még a magyarnak, nincs még idő reménykedni.

Olyan halottak napi szomoru melankholia száll lelkünkre, a mikor ezt elgondoljuk. Elborongva járunk temetve a multat a mult emlékeit s kivánunk tiszta szivből sokat szenvedett hazánknak igazi feltámadást.

S. B.

Debreczen, november 1.

Küldöttség Wlassics miniszternél. A tiszántúlneni ev. ref. egyházkerületnek 26 tagu küldöttsége tisztelgett tegnap Wlassics Gyula közokt. miniszternél báró Vay Béla főgondnok vezetése alatt. A küldöttség szónoka, Fejes István sárospataki főisk. gondnok hosszabb beszédet intézett a miniszterhez és azon kérelmének adott kifejezést, hogy a jog és államtudományi elméleti államvizsga előadási tervezetében foglalt azon rendelkezés, hogy csak a kir. táblák székhelyein legyen vizsgáló bizottság, a tjavaslatba ne foglaltassék, mert ez a sárospataki jogakadémia létérdekeit hátranyosan érintené. Válaszában a miniszter hosszabb beszédet mondott.

Mindig szükségesnek tartotta — ugymondom hogy ilyen nagyfontosságu reformoknál, a milyen épen a magyar jogi szakoktatás és vizsgarendszer ujjászervezésének kérdése is, még mielőtt a tjavaslat az országgyülés elé terjesztetnék, az érdekelt köröknek, a közvéleménynek is módot nyujtson a tervezett reformok alapelveivel való foglalkozásra, azok megvitatására, mert igy az illető

Az élet harlekinjai.

— Elbeszélés. —

— A »Debreczen« eredeti tárczája.

Irta: **Csengey Gusztáv.**

(Folyt és vége.)

Ilyen stiklit még nem követett el rajtam senki. Ha ezt megtudja a világ, igazán bolonddá leszek. Vártam egy pár hétig, de senki sem nevetett rajtam. — Azt kezdtem hinni, hogy Dárdaszeghy maga sem tudta, kit vett el, tehát csak a leány bünös.

Várj asszony, megfizetek érte!

Eszem ágában sem volt többé nősülni, de a szinét meg kellett adnom a dolognak, hogy bosszum tervét keresztül vihessem.

Hirtelen Párisba utaztam s rövid idő mulva egy ujdonság jelent meg a magyar lapokban:

»A napokban vezette oltár elé gróf Bükkönyi Ábrahám Durand Lajos gazdag magánzó bájos leányát Amáliát. Hisszük, hogy a gróf fiatal neje mellett komoly életével fogja bebizonyitani a szerelem mindenhatóságát.

Az volt a kérdés, elfogja-e ezt hinni Gazsi barátom? Ezt a sorsra biztam. Hogy a dolog még igazabbnak lássék, kerestem nőt, ki egy pár ezer frankért pár órára feleségem szerepét játsza. Nem kellett hozzá egyéb, csak hogy együtt utazzunk Pestig, ott egy fogadóba előre odarendeljük Dárdaszeghyt s egy pár órai társalgás után visszautazzunk Párisba. Igy cselekedtem. — Dárdaszeghy el volt ragadtatva feleségem elmés társalgása által, aztán sok szerencsét kivánva, eltávozott. A nőt aztán visszavittem Parisba, sohasem tudta meg, kivel és miért játszotta szerepét.

A nehezén tehát átestem. Gazsi elhitte, hogy házas vagyok; nem kellett hamis bizonyitványokkal előállanom, mire különben el voltam készülve.

Nemsokára azt hirestelteltem el, hogy Amerikába utaztam nőmmel.

Egy év mulva irtam egy levelet, melyben tudatom vele, hogy fiam srületett. Ezt elküldtem egy megbizottammal New-Yorkba, az elküldte az általam irt atressel Gazsi barátomnak. Ez alatt folyvást Párisban laktam álnév alatt.

Félév mulva egy hajótörésről irtak a lapok; megragadtam az alkalmat s a magyar lapokaan közzé tétettem, hogy feleségem az elveszettek közt volt, hogy én is csak nehezen tudtam megmenekülni. Gazsinak aztán megirtam, hogy fiamat szerencsésen megmentettem. Ezután 3 esztendeig nem közöltünk egymással semmit. A 4-dik esztendőben Gazsi barátom megirta, hogy valahára meg lett kivánsága — leánya született. Van tehát már fiamnak jegyese.

Olyan kaczagás fogott elő, hogy azt hittem, megpukkadok. Ez a kaczagás megérdemelte, hogy négy évig várakozzam rea.

A világ többé nem hallott bolondságaimról; könnyü vólt tehát Gazsival szemközt azt a szerepet folytatnom, a melyre szántam magamat. Irtam neki egy keserves levelet, hogy feleségem borzasztó halala megtörte lelkemet, hogy micántrop lettem. De fiamra ne legyen hatással az én egyéniségem. Az élet rzélsőségein hánykódtam, az előtt bohócz, most remete; fiam ne legyen egyik sem, legyen egyszerü müvelt, de munkás ember; hogy azzá tehessem, nem szabad rangjanak befolyása alatt lennie, titokban neveltetem, álnév alatt, ugy, hogy maga sem tudja, kicsoda; majd csak akkor mutatom meg neki magamat, ha menyasszonya elé vezethetem.

Ekkor mentem csak haza Bükkönyi magányomba. Dárdaszeghyéket sohasem látogattam meg; de Gazsi barátom el-elrándult hozzám; ilyenkor beszeltem neki sokat fiam fejlődéséről, milyen derék ember lesz belőle. Aztán beszélgettünk a két gyermek összehazasitásáról, épitettük a légváraka, s mikor Gazsi barátom elbucsuzott, majd megpukkadtam nevettemben.

— De hát mi czélja volt e különös komédiával? — szólt közbe Kálmán.

— Mi czélom? Táplálni a reményt a hiu asszonyban; hozzászoktatni ahhoz a gondolathoz, hogy leánya grófné lesz; határnapot kitüzni az esküvőre, beleugrasztani őt az előkészületekbe, mikor aztán már a vőlegényt tárt karokkal várják, akkor megirni neki: én vagyok az, a kit te megcsalfál; leányod vőlegénye pedig elutazott a holdba — ha-ha-ha! Husz esztendeig vártam e csattanós stiklire, de jobban elsült, mint akartam is.

Fiam huszonötödik évére tüztem ki a

javaslat aztán mintegy teljesen megérve kerül a törvényhozás elé.

A jog és államtudomány egységes elméleti államvizsgáról eddig csupán előadói tervezetet készitetett, a mely nem volt a nagy nyilvánosságnak szánva, nem is jelent meg de az egyetemeknek, jogakadémiáknak illetőleg az illető iskolafentartóknak megvitatás végett már azt is megküldötte. A vélemények már felérkeztek s a miniszter konstatálja, hogy néhány sarkalatos pontra vonatkozólag van eltérő vélemények is. Most az ügy azon stádiumban van, hogy a beérkezett vélemények gondos átvizsgálás s mérlegelés nyomán készül el a törvényjavaslat, a melyet minden valószinüség szerint a nyilvánosság elé visz, hogy igy azután a legszélesebb köröknek is módjában álljon egy ilyen melyrehato érdekü javaslattal foglalkozni s az eszmék tisztázása által a reform teljes megértetéséhez hozzájárulni. — Arra nézve, hogy az előadói tervezet szerint a kir. táblák székhelyeihez volna kötve a vizsgáló bizottság, ezen tervezetnek szerkesztője előtt az irányadó szempont az volt, hogy igy már helyben találja meg a bizottság kültagjaiként alkalmas kellő tudományos minősitésü egyéneket, másfelül pedig az akadémiai székhelyektől függetlenül szervezett vizsgálóbizottságok tekintetében elvi alapul vette a tervezet szerkesztője azon kétségtelen igaz tételt, ugy, hogy maga a képesités megadása tulajdonkép állami feladatot képez s a bizottság tagjai is állami megbizottakként tesznek számot.

Döntő körülménynek kell tartani, — igy folytatta a miniszter — hogy szigoru és magas szinvonalon álló vizsgáló bizottságok szerveztessenek. Ezt a szempontot nem mellőzheti, de mindenesetre nagyon örülne, ha elérhetné azt oly módozatokkal, a melyek azokat a jogi főiskolákat is, a melyek nincsenek kir. táblák székhelyén, megnyugtatná és kielégitené. A módozatok részletei tekintetében az ügy jelen stádumában határozott igéretet még nem tehet. Arról azonban biztositja a küldöttséget, hogy egész kulturpolitikájának egyik sarkalatos törekvése erős videki, szellemi központoknak teremtése. Beszéde folyamán kijelentette meg a miniszter, hogy ő ugyan az egyetemi rendszer hive, de mivel ma és még hosszu ideig két-három ujabb egyetem felállitásáról — fájdalom — le kell mondani, nem marad más hátra, mint az államot teljes joggal megillető befolyás érvényesitése mellett a már fennálló jogi főiskolákkal a szükséges reformot megvalósitani.

A mócsai emberkinzás. A mócsai vallatás ügyében komárommegye választmánya ma tartott ülésen Sárközy Aurél főispán elnöklete alatt, sülyos itéletet mondott. Az ügy befejezését a közbe jött árviz és a megyei közgyülés késleltette, mig végre ma megtörtént a döntés. A fegyelmi választmány egész délelőtt az iratok tanulmányozásával foglalkozott és azután egyhangulag azt az itéletet mondta ki, hogy a Mocsán elkövetett emberfelenségek miatt Szabó Kálmán szolgabirót és Molnár Gedeon számvevőt a legsulyosabb büntetéssel, hivatalvesztéssel sujtja. Szabó szolgabiróra nézve sulyositó körülmény, hogy a vizsgálat során feletteshatóságának, az alispánnak a vallomást megtagadta, Molnár számvevőre nézve pedig, hogy a kinzások vezetője volt. A mocsai ügygyel a vármegye kerlelhetetlen szigorral végzett, november 7-én pedig a hivatal vesztésre itélt tisztviselők meg a büntető törvényszék elé kerülnek. Akkor lesz ugyanis a törvényszéki végtárgyalás, a mely iránt nagy az érdeklődés.

Szerb népgyülések a románok ellen. Hogy mekkora humbug a magyarországi nemzetiségek ugynevezett szövetsége, semmi sem igazolhatná jobban, mint az ujvidéki Branik legutóbbi számának egy cikkelye, mely felhivja a szerb közvélemény figyelmét a románok telhetetlenségére szemben a tisztán szerb jellegü egyházi javakkal. A cikkely irója azt mondja, hogy népgyüléseket kellene összehivni azert, hogy a szerbség tiltakozzék az ellen, hogy a hodos-bodrogi kolostor vagyonát, mely 1870-b a közös román-szerb egyházi birtok Iölosztása alkalmával a románoknak jutott, továbbra is a románok használják. Ha a szerb hierarkia, melynek kötelesség volna a szerb érdekeket védeni, hallgat, tegye meg legalább a szerb nép kötelességét, hogy jogai e kolostorra és birtokaira el ne évüljenek.

Törvényjavaslat a postatakarékpénztárról. A képviselőház tegnapi ülésén Hegedüs Sándor törvényjavaslatot nyujtott be, melynek ez a czime: Törvényjavaslat a magyar királyi postatakarékpénztár elhelyezése czéljából emelendő épületről. A törvényjavaslat, melynek öt paragrafusa van, felhatalmazza a kereskedelmi minisztert, hogy a postatakarékpénztár elhelyezésére az Ujépület helyén állami épületet épithessen. Az állami épülettelkének vételére, az épület létesitésére és berendezésére szükséges összes költségek fedezetéül a postatakarékpénztár tartalékalapjából legfőljebb két millió koronányi összeget bocsátanak a kereskedelmi miniszter rendelkezésére.

A jövő évi népszámlálás. A képviselőház közgazdasági bizottsága Kovácsi Sándor helyettes elnöklésével tartott tegnapi ülésén tárgyalás alá vette az 1900. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatot, a melyet Rosenberg Gyula előadó tüzetesen ismertetett és elfogadásra ajánlott. Szinay Gyula, Heltay Ferencz, Szájbely Gyula és Lánczy Leó néhány megjegyzése és Hegedüs Sándor miniszter tüzetes felvilágositasai után a bizottság általánosságban egyhangulag és egy szerkezeti módositással részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot. — A kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünetről alkotott törvény alapján kibocsátott rendeletéről szóló jelentését tudomásul vette a bizottság. Ezzel az ülés véget ért.

A »jelen« és a »zde.« Prágai tudósitónk Jelen-ése szerint a Národni Liszti mai számában a következőket irja: A egnagyobb kiváncsisággal várjuk, hogy a magyar kormány milyen választ fog adni a Jelen ügyében hozzá intézett interpellácziára. Már most is kérdezzük, valjon nálunk megbüntethetik-e a zde szót, holott Magyarországon bátran használhatják a tartalékosok a magyar nyelvet? Mindenesetre elvárjuk a cseh delegátusoktól, hogy a közös hadügyminiszterrel alaposan el fognak számolni.

A háboru.

Ennek a menete még mindig azon sablonszerü angol tudósitással végződik naponta, hogy »győztünk, de strategiai okból hátra vonultunk.« A legközelebbi tudósitás ugyanis igy hangzik:

A tegnapi ladysmithi ütközet semmi esetre sem végződött az angolok győzelmével, de azzal vigasztalják magukat, hogy hiszen White tabornoknak nem is az volt a föladata, hogy győzelmeket arasson, hanem az, hogy a burokat még legalább tizennégy napig foglalkoztassa, a mig a nagy angol hadsereg megérkezik. (Az persze megtörténhetik, hogy addig a felvonulásig Fabius Cunctátorként ugy hátravonulnak, hogy előre vonulásuk, más

---

terminust, Dárdaszeghyék már nagyon követelték a fiamat; végre elhatároztam a dolog végelcsattanását. Megirtam, hogy jövök. Közel hozzájuk, egy csárdában akartam megirni a levelet, melyben tudatom velök, hogy fiam nem ekzisztál . . . itt vagyok és várom a duelliumot. Ekkor vetett a sors téged az utamba. Egyszerre mást gondoltam.

A stiklivel jót is tehetek . . . összeházasitok két szerető szivet. Irományaidból és elbeszélésedből röviden összeállitottam s megirtam Dárdaszeghynek, hogy ez az Ungváry az én fiam; gróf Bukvayékhoz is csak azért szereztem be nevelőnek, hogy a menyasszonyával megismerkedhessek. A dolog elsült, a gyerekek megszerették egymást; adja össze tehát őket annak rendi szerint; majd a dispenzációt kieszközlöm, persze, előlegesen csak az Ungváry névre, majd gondom lesz rá, hogy a grófi nevet is megkaphassa; de azért még egyszer Becsbe kell rándulnom. Megjegyzendő, hogy a fiu még nem tudja, hogy kicsoda, ezt a juxot még föntartottam magamnak. Igy kaptad meg Dárdaszeghy Arankát.

— Nagyon szépen köszönöm, ha aztán ipam agyonlő dühében.

— Ne busulj, az nem rád, hanem majd rám fogja a puskát. Csak bizd te rám.

— Az egész még nagyon kegyetlen tréfa.

— Nem vagy vele megelégedve?

— Nem rólam van szó.

— Hát talán az anyjáról? Hát melyik volt kegyetlenebb tréfa, engem a faképnél hagyni a lakadalom előtt? ezt cselekedte ő; vagy boldoggá tenni az ő leányát azzal a kit szeret — ezt cseleked'em én.

— De kedves barátját 25 évig bolondította.

— No már ezt majd elvégzem én vele és a saját lelkiismeretemmel. Különben is mi kár van a dologban — he?

— Hát velünk mi lesz?

— Téged már megválasztott papjának a bükkönyi eklezsia, melynek én vagyok a patronusa. Itt is vannak már érted a kocsik, egyenesen bevonulhatok a residetiádba, melyet illendően berendeztettem. A beiktatásod költségeit is én fedezem. A feleségeddel ám te lásd, hogy végzed el a váratlan dolgot.

— Oh attól nem félek. ő engem magamért szeret. Szülőiért majd fog egy kicsit sirni, de majd kibékül, hisz mi nem vagyunk okai semminek.

Ungvári Kálmán másnap csakugyan bevonult Bükkönybe, a gróf pedig megirta a dolgok igazi állását Dárdaszeghynek.

A nyil talált. Dárdaszeghyné el is ájult, midőn megtudta, hogy a gróf nem más, mint az a szerény földesur, a kit ő oly rutul elhagyott.

Dárdaszeghy éktelen dühös lett: elhatározta, hogy a grófot bepörli, mint csalót: az ügyvédnek azonban volt annyi esze, hogy a fölhatalmazással először is az ellenfeléhez siessen.

A gróf adott neki egy pár száz forintot, hory csak egy pár napig várjon.

Ekkor a következőket irta Dárdaszeghynek:

Kedves Gazsi barátom!

Mielőtt a pört meginditanád, csupán egyre figyelmeztetlek. Eddig csak én voltam az országos bolond és ez nekem — jól állt: de ha te ezt a pört meginditod, akkor te léssz az ország második — még nagyobb bolondja és ez neked sehogysem fog jól állani. Különben mit is akarsz? Vőd csak olyan nemes ember mint te: azonkivül a legtiszteltebb álfása van s hol van az megirva, hogy nem lesz-e még fiam? Vén vagyok és senkim sincs . . . Gondold meg a dolgot. tanácsolja

régi jó hóbortos barátod
gróf Bükönyi Ábris.

Dárdaszeghy csakugyan meggondolta a dolgot, felesége is biztatta erre, mert ennek nagy érdekében állott, hogy ezt a dolgot dobra ne üssék.

Kibékültek hát szépen a gróffal.

A fiatalok nagyon jól érezték magukat a parókhiában s mikor Dardaszeghy e boldogságot látta s tapasztalta, hogy minő kegyeletes tisztelet veszi körül vejét s annak az egyházmegyében is milyen nagy becsülete van, igy dörmögött a grófhoz:

— Vén lator, ez az utolsó bolondságod nem éppen rosszul sült el!

A gróf nevetett rá, hogy a gombjai pattogtak le.

nagyhatalmak felvonulása miatt is lehetetlen lesz.)

«A tegnapi ütközetről ma a következő részleteket jelentik: A csata kevéssel reggeli öt óra után kezdődött. A brit tüzérség már éjfélkor felvonult s nyomon követte az angol gyalogság és lovasság, Éjjel három órakor az angolok nagy félkörben állottak, a Hetmakaer uttól északnyugotra. A burok szintén félköralakban állottak föl, de ugy látszott, hogy mind a két szárnya valamivel tovább nyult az angolokénál. Az angolok a centrumban három tábori üteget, két lovasezredet s négy fel gyalogezredet állitottak fol, jobb szárnyukon három lovasezred, négy tabori üteg és öt fél gyalogezred, balszárnyukon pedig egy tábori üteg és két fel gyalogezred állott. Ez a szárnyuk volt a leggyöngebb s ezt rohanták meg a burok legelső sorban s pedig oly sikerrel, hogy elvették az angoloktól összes könnyü hegyi ágyuikat. Itt történt ugyanis, hogy az ágyuk elé fogott öszvérek a tüzeléstől megijedtek s eszeveszetten rohantak az ellenséges tábor felé. Két zászloalj gyalogság az öszvérek után rohant s ugy látszik, hogy ugyanaz a sors érte őket, mint a tizennyolcas huszárokat Glencoenél s a burok kezébe estek. (!)

Ebben a pillanatban White tábornok azt látva, hogy az ellenség állásánál és számánál fogva nálánál sokkal erősebb, megparancsolta a gyalogságnak, hogy vonuljon vissza a varosba, a mi a bur ágyuk folytonos tüzelése mellett nagyobb veszteség nélkül teljes rendben sikerült. A csata 4 óra hosszáig tartott. Az angolok vesztesége 90 ember. A burok 40 fontos ágyukból is lőttek s golyóik a 3 mértföldnyire fekvő Ladysmithben estek le, anélkül, hogy kárt okoztak volna. Az angol csapatok délben érkeztek vissza Ladysmithbe. A csata vége felé megérkezett vasuton Durbanból egy tengerész dandár, amelynek nehéz ágyui azonnal resztvettek a harcban s elhallgattatták a burok 40 fontos ágyuit. White tábornoknak terve az volt, hogy a saját centrumát a tüzérség oltalma alá helyezi, amelyet Ladysmithtől 3 mértföld távolságban egy dombra vitetett föl, ahol a bur centrummal szemben foglalt állást. White azt hitte, hogy ily módon szétforgácsolhatja az ellenséges haderőket. De a terv kivitelénél kiderült, hogy a burcentrum már előbb elhagyta azt a poziciót, honnan White még csak ki akarta verni s hogy tőerejét balszárnyára helyezte. A burok innen gyilkos tüzelést folytattak az angolok jobb szárnya ellen, a mely egy pillanatra szétrombolni latszott, de végre még s sikerült a brit ágyuknak a burok tüzelésének hatását meghiusitani. (Ez ismét olyan passziv tudósitás, amelyből a győzelmet egyértelmünek lehet tartani a vereséggel. De hat ma azé a győzelem, akié a távirda. Ennélfogva csak holnap vagy holnapután számithatunk határozott hitelü tudósitásra. Szerk.)

Táviratok.

A budapesti tüntetés.

Bécs, okt. 31. A Pol. Corr-nak táviratozzák Budapestről: Az egyetemi ifjak tegnapi tüntetése a hier ellen egészen a megszokott sablon szerint folyt le. Ez a tüntetés az ifjuság könnyen tulhevülő érzelmeivel magyarázható és részben menthető is. De meg nem bocsátható hiba volna e tüntetés jelentőségét tulbecsülni és ezt az egyszerü reglement kérdést a politikai aspirációk mezejére átterelni. Hiszen a szabadelvü párt évtizedek óta teljes erejével helyt állt a mellett a felfogás mellett, hogy az 1867-iki törvény szelleme és szövege szerint a hadsereg belső szervezete nem alkalmas talaj nyelvi aspirációk érvényesitésére. Ehez a felfogáshoz a szabadelvü párt ma is hiven ragaszkodik s ebben a felfogásban osztoznak az összes higgadt, komoly elemek az országban is. Nagy tévedés volna, ha a szabadelvü pártnak ezt a hosszu küzdelmekben érvényesitett álláspontját most a lemondás politikájaként tüntetnék föl, sőt mi a magyarság elsőrangu érdekét látjuk abban, hogy a hadsereg belső erejét az utóbbi időben a Lajtán tul, sajnos, gyakrabban érezhető dekomponáló befolyások ellen megvédjék és különösen a mai viszonyok között nem lehetne helyeselni azt a politikát, amely a közös hadsereg antidualisztikus ellenségeivel szövetkezik, bármennyire is ragaszkodunk ahoz, hogy a magyar államnyelvnek a hadseregben egészen más szerepe van, mint akármelyik osztrák tartomanyi nyelvnek. Ennek a felfogasnak a hivei tudtunkkal a kormánypárt összes vezetői elemei, és különösen megvannak győződve ezek arról, hogy a közvélemény ez idő szerint legkevésbbé sem hajlandó egy reglement kérdést politikai afférré fölfujni, hanem más eszmék és törekvések foglalkoztatják mostanában az országot és közvélemenyt.

Franczia dolgok.

Páris, okt. 31. Megerősitik azt a hirt, hogy az állami törvényszék november hó 8-án ül össze.

Páris, okt. 31. A mai minisztertanács az egyesületi törvény tervezetével foglalkozott, a melyet a kormány a kamarái összeülése után be fog nyujtani. A kormány azt fogja inditványozni, hogy Klobb ezredes özvegyének nyugdijat adjanak. A kamarák összeü ését november 14-ére tüzték ki.

Vegyes hirek.

Baden-Baden, okt. 31. Az orosz czári pár ma délben a hesseni nagyherczegi pár kiséretében ideérkezett. A palyaudvaron a badeni nagyherczegi pár és a trónörökös-pár üdvözölte őket. A czári pár délután utazik vissza.

Bern, okt. 31. Ruffy Jenő szövetségtanácsost a világposta-egyesület igazgatójává választották.

Közgazdaság.

Berlin, okt. 31. A Laura-kohó mai közgyülése jóváhagyta az 1898/99-iki üzleti jelentést és 15%-ban állapitotta meg az osztalékot. A folyó üzletév első negyedében elért nyereség 2,465.109 márka, vagyis 409.195 márkával több, mint az előző év első negyedében. A megrendelések, a melyek julius vég n $18^1/_2$ millió márkára rugtak, azóta $24^1/_8$ millió márkára emelkedtek.

Gabonapiacz.

Berlin, okt. 31. Buza és rozs $^1/_4$ márkával drágább. Zab ártartó. Az idő borus.

A temetőben.

— Halottak napján. —

Irta: **Vántsa György.**

»Csendes a halottak hazája,
Csendes a mohlepte sir,
Mély s öröklő éjszakája,
Nem zavarja föld csatája.
Földi ösztön s földi hir!«

A hüvös ősz csendes fuvalma halkan susog a néma sirhantok fejfái között s néha-néha megzörren a szomoru füzek sárguló lombja, mintha ezt susogná:

»Szomoruan zug, bug a szél,
Csendről s nyugalomról beszél.«

Halkan, mint a távolból jövő visszhang, felel reá a néma sirhant:

»Édes lesz itt megpihenni,
Ide lent majd nem fáj semmi!«

Néma, csendes az . . . siri csendjét csak az estharangok kongása zavarja, busan hirdetve, hogy ma ünnep van a halottak hazájaban, a hol néma hantok alatt nyugosznak szeretteink porai.

Előttem terül el a temető siri csendességben, mely csend szent ihlettel tölti el lelkemet s kiemeli a mindennapiasság zajos tömkelegéből s közelebb viszi alkotójához. Itt elfeledjük az élet küzdelmes perczeit, el a földi élvek mulo gyönyöreit s magunkba szállva, mulandóságunk felett elmélkedünk.

Mi is voltaképen az élet? . . . Hullámzó tengeren egy gyönge sajka, melyet a felkorbácsolt hullámok, az élet küzdelmei, folytonosan ide- s tova hánynak, mig végre összezuzva, összetörve eljut a révbe, melynek neve: a temető. Az élet fárasztó küzdelmei után a jutalom egy néma sir, melynek rideg göröngyei elfödik megtört testünket. — Fény, pompa, jó és balszerencse, boldogság, boldogtalanság, melyek utan küzdénk, melyek életünk változatai valának, mind, mind elmaradnak s mi, kik a sir felett állunk, méltán sohajtunk fel:

»Oh, a str sok mindent elfed,
But, örömet, fényt, szerelmet!«

Temető! . . . E szó hallatára minden kebel elszorul, pedig néha óhajtva várjuk az enyhét adó örök nyugalmat s midőn annak szelénél vagyunk, fajdalommal tekintünk vissza az élet szinterére; a hol oly sokat üritők a sors keserü poharat, s hol néha-néha hir, dicsőség, fény és pompa vett körül. Fájdalommal válunk meg az élettől: pedig midőn szétdult reményeink romjai felett sirva fakadtunk, óhajtjuk a halált. Midőn lejár életünk homokórája s el kell válnunk a földi elvek gyönyöreitől, zokogva könyörgünk az oly sokszor megátkozott életért, nem gondolva meg azt, hogy itt e földön

„Hir, dicsőség, fény, pompa nem boldogit,
Csak az, a mit a szív magába zár, az a mienk.“

Halottak napja van ma.

A hüvös őszi alkony daczára mindenki siet a temetőbe, felkeresni elveszitett kedveseinek néma sirhalma felett, a kis mécsesek halvány világánál — felidézve a mult kedves emlékeit, könyeivel öntözi azoknak rideg sirhantját, kiktől a kegyetlen halál megfosztá.

Oh, mily megható jelenet tárul a szemlélő elé! . . .

Amott egy aggnő térdel, könnytelt szemeit a fejfára függeszti s lelkében a mult emlékeit felidézve, zokogásba tör ki s leroskad annak néma sirhalmára, akit átelveszitett. Itt siró gyermekek könyes szemekkel s a hidegtől megdermedt kezekkel csinálnak helyet a mécsesnek a fagyos sirhalomra, mely szeretett szülőiknek porait fedi, . . Amott kesergő aggok térdelnek szeretett gyermeküknek sirja felett, kit az ég eltük alkonyán ápolóul rendelt, de kitől a kegyetlen halál megfosztá őket. Itt szerető testvér siratja elveszitett testvérét, amott egy ifju borul korán elveszitett kedvesének sötét sirhalmára . . .

A fájdalom, mely e jelenetek látása alkalmaval keblünkbe dul, felkiált: sors! balcsapásaid között az utolsó, mely legfájdalmasabban sujt. De végre megnyugodva a sors hajthatatlan vasakaratán, s visszaemlékezve a mult keserü fájdalmaira s gyötörtetve a jelen küzdelmes perczeitől, igy sóhajtunk fel, keblünkbe zárva a kint:

»Nem mondom, e kebelben
Mily nagy a fájdalom,
Az ily fájdalomnak
Legjobb a sirhalom!«

Nyugodtán az oszladozó felhők közül a csillagok milliárdja ragyog ki, halvany fényökkel elözönlik városunk azt a térséget, melynek egyik szegletébee egy kis akácz erdő keblen pihennek az utódok által megjelölt sirhalmok alatt pihennek a nagy napok néptelen hősei.

Sirhalmaikat feldiszitette a kegyelet, melyek közül fel-fellobban egy-egy halo-

vány mécses lángja hirdetve, hogy él még a haza iránti szeretet.

A lehullott ákáczfalombok susogása közül mintha hallanám a csatazajt, az elesettek utolsó sóhaját, mintha hallanám mint küzd e föld népe a zsarnok ellen, s mint roskad le a földre s ömlik ki drága vére, ajkán e szavakat rebegve: Isten hozzád szép hazám . . . Isten veled szent szabadság . . . ajka elnémul, de felszálló lelke átkot szór a zsarnok ellen fejére . . .

Nyugodja ok csendesen ti félistenek sirhalmotok alatt, melyekre nem borult a feledés fátyola; a miért küzdöttetek a miért meghaltatok, poraitokból feltámadott: a föld, a nép, melyért véretek ontottátok ma szabad.

»Ne legyenek szemfödetlen
Puszta sir alatt.
Hintsd reájuk szemfedőül
A virágokat!«

Beállt az éj . . . Mindenki elhagyja a temetőt s könnyebbült szivvel távozik, mivel az itt töltött pár óra alatt azokkal társalkodott, kik boldogságuk, mindenük voltak nekik.

Egymásután alusznak el a kis mécsesek, végre beáll a sötét éj . . . s tovább snsogja az őszi szél:

»Csendes a holtak hazája,
Csendes a mohlepte sir,
Mély s öröklő éjszakája . . . .
Nem zavarja föld csataja,
Földi ösztön, földi hir!«

HIREK.

Halottak napján.

Halottja van mindannyiunknak,
Hisz' perczről-perczre temetünk,
Vesztett remény mindenik perczünk
És gyászmenet az életünk.
Sirhantolunk, gyászolunk mindig,
Temetkező szolgák vagyunk!
— Dobjuk el a tettető álczát:
Ma gyásznap van, ma sirhatunk!

Annyi nyomor, annyi szenny, vétek
Undorit meg e sárgolyón . . .
Hulló levélt hányszor feledtet
A megváltó, a gyilkos ón! . . .
Oh hányszor kell a sirra néznünk.
Hogy vigasztaljuk önmagunk, —
— Dobjuk el a tettető álczát:
Ma ünnep van, ma sirhatunk! . . .

a. e.

Divat a sirok felett.

Mikor a csipős őszi szél leráza a fák lombjait s körülöttünk a természet csak haldoklásról, mulandóságról beszél: akkor egy este megkondulnak a harangok s hivó szavuk a temetőbe szólitja az embereket.

Az élők kegyeletes találkozást rendeznek a sirhantok felett. Összhangban van a természet haldoklása a mulandoságról elmélkedő emberi lélekkel. A vallás ezt ünnappé avatta. Itt van előttünk megint a szomoruan szép este. Nehány óra mulva kigyulnak a sirok gyertyái, az ősz utolsó virágai koszoruba kötve diszitik a sirok keresztjeit s az emberek sokadalma megindul a temető felé, hogy lerójja a kegyelet adóját elhunyt szeretteti iránt . . . Ezt is mivé tette a divat, mivé lett a halottak estéjének költészete? Üres, lelketlen pompáva, esztelen költekezéssé. Lássuk a valót.

A halottak estéjét már napokkal, sőt hetekkel előbb jelzik a kirakatok mesterkélt virágai, talán szebbek, mint azok, melyeket az elhaló természet nyujtani képes. Mikor pedig reánk borul a szomoru est, felcziczomázva, fényözönbe boritva találjuk a sirokat, melyek között ezernyi nép tolong.

Ugyan mire való az a szemkápráztató pompa a sirok felett? Illik-e az a kegyelethez és ahhoz a komoly igazsághoz, melyet a néma sirok hirdetnek? Eltakarhatja-e a koszoruk özöne a sziv ürességét, a lámpák fénye elüzheti-e a lélek sötétséget? Pótolhatja-e a költséges, de üres pompa az igazi kegyeletet? Meg lehet-e hallani az üres hivalkodás színterévé vált temetőben azt a komoly tanulságot, mely a sirokból hozzánk szól? Mert nagy és hatalmas tanulság rejlik a sirokban. Vigasztalják a szegényt, a szenvedőt; megtanitják az embert arra, hogy az élet alig két percz, melyek egyikében bölcsőnket ringatják, a másikban koporsónkat faragják.

Közeleg a halottak ünnepi estéje. — Menjünk a temetőbe és tegyük le elhunyt kedveseink sirhalmára a szeretet és hála virágait, gyujtsuk meg sziveinkben a kegyelet tüzét, mert a halál egy nagy igazság, melyhez a hazugság, a hiuság, az üres pompa, a divat nem illik.

---

* **Két ünnepély a kollegiumban.** Lengedező lobogók hirdették a reggeli órákban már, hogy az ős kollegium falai között ünnepség készül. Nagy, dicső napok emlékét ujitotta fel az ifjuság. Délelőtt 11 orakor az oratoriumba sereglett a gimnazium hallgatósága s a »Jövel szent lélek« kezdetü lélekemelő ének hangjaival megkezdődött az Istentisztelet. S. Szabó József gymn. tanár és felszentelt lelkész lépett a szószékre s lelkesen beszélt hallgatóinak a kálvinista egyház amaz épületéről, melyet az idők viharai nem döuthetnek meg!

Délután 4 órakor a nagy közönség számára nyilt meg a hatalmas diszterem. Ez ünnepélyt az akadémiai polgárok rendezték. Az ünnepélyt megnyitotta és bezárta a kántus éneke. Megnyitó beszédet mondott Dr. Erdős akad. dékán, felolvasást tartott Papp Gyula, Sélyei István magyar reformátorról. A programm fény pontja Kovácsi K. Zvingli ódája volt.

* **Utcai tüntetés a »hier« miatt.** Az ellenőrző szemléken történt események miatt tegnap utcai tüntetés volt a fővárosban. Az egyetemi ifjuság rendezte, amely az uj egyetemi épületben tartott gyülésen tiltakozott a magyar nyelv sérelme ellen és az utcára vonult, hogy itt is kifejezést adjon elégületlenségének.

Az uj egyetem nagytermében megtartott gyülésen Melcer Elemér elnökölt. Az ifjuság szónokai Melcer, Brázovay Kálmán, Gebhardt Károly és Horváth Zoltán éles szavakkal keltek ki Krieghammer közös hadügyminiszter ellen és elfogadták Brázovay Kálmán határozati javaslatát, a mely szerint küldöttség menesztendő a parlament összes pártjaihoz, hogy a kormány a magyar nyelven esett sérelemért elégtételt szolgáltasson.

A gyülés után az ifjuság kiadta a jelszót:

— Tüntetni fogunk!

Amint leértek az Egyetem-térre, egyszerre ezer torokból hangzott fel:

— Abczug Széll Kálmán!
— Le Krieghamerrel!
— Gyalázat a közös hadseregre!
— Jelen! jelen!

Az utczán sétáló közönség egyrésze csatlakozott az ifjakhoz, ugy hogy körülbelől ezerötszáz ember lehetett együtt. A szabadelvü klub felé indultak.

A egyetem-téri rendőr észrevevén a készülő utczai tüntetést, telefonált a IV. ker. kapitányságra. Ezalatt a tömeg az Egyetem-utczán, a Ferenczieк-terén, a Koronaherczeg-utczán, a Szervita-téren, a Kristóf-téren, a Váczi-utczán a Gizella-téren és a Dorottya-utczán át a Ferencz József-térre vonult, a Kossuth-nótat, a szózatot énekelve, Közbe ilyen kiáltások voltak hallhatók:

— Ez a jog, törvény és igazság!
— Le a hazaárulókkal!

A Ferencz József-téren éktelen sipolás, fütyülés és abczugolás hangzott fel. A Lloyd-klubban éppen ott volt Széll Kálmán kormányelnök, Hegedüs Sándor miniszter és Szögyeny Marich László berlini nagykövet.

A tüntetés láttára a klub tagjai leeresztették a függönyöket.

Már jó negyedórája tartott ez a macskazene, a mikor megerkezett Rudnay Béla főkapitánnyal az élén a lovasrendőrség. A rendőrök megérkeztére még erősebbé vált a sipolás és fütyülés.

A rendőrség egyet a tüntetők közül letartóztatott, mire a tömeg gyors lépésben hagyta el a teret és vonult vissza azokon az utczákon, a mulyeken jött, hogy Barabás képviselő lakásához menjen, A Magyar-utczánál voltak már, a mikor husz lovasrendőr állotta utjokat és elzárta a Magyar-utczát élőlük.

A tömeg megfordult és visszatért az Egyetem-tér felé. Utközben a rendörök öt tüntetőt tartóztattak le, de igazolásuk után rögtön szabadon bocsátották. Az Egyetem-téren egy jogász beszédet intézett a tömeghez és kijelentette, hogy ezentul mindennap rendez az ifjuság tüntető-sétákat addig, a mig csak az a sérelmes rendeletet vissza nem vonják. A rendőrség az Egyetem téren szétoszlásra szólitotta fel a tüntetőket, kik engedve a felszólitásnak, szót is oszlottak.

Este 9 óra fájban már csöndesek voltak az utczák.

* **Satnyák az ujonczok.** Az idei ujoncok még csak néhány hete eszik a császár kenyerét s Abaujvármegye területén már is több mint 200 regruta kidőlt. Egyre-másra küldözik a gyönge legényeket felülvizsgálatra az ezredorvosok. A hónap elején tartott felülvizsgálatra 160 ember állott elő s a legközelebbin sem lesznek kevesebben, akik nem valók katonának. Legtöbben nagyfoku rövidlátásuk vagy süketségük miatt vetkőztetnek ki a munderból, de megdöbbentően nagy a tüdőbetegek százaléka is.

* **Theázó cselédek.** A századvégi cselédeket érdekesen jellemző esetet hozhatunk a rendőrség tudomására. Az engedélyezett cselédszerző iparüzleteken kivül van több engedély nélkül müködő cselédszerzőné, kik egyuttal a faczér cselédeknek menedékhelyet is menedékhelyet is nyujtanak. Ezeknél a jószivü nénikéknél azután esténként nagy theaestélyeket csapnak, hol a férfitársaságot derék pénzes legények alkotják. Annál inkább felhivjuk

ezekre a bűntanyákra a rendőrség figyelmét, mert ezeket a helyeket a szolgálatban levő cselédek is sürün látogatják.

* **A skarlát.** Debreczen város közegészségügyi bizottsága ma délelőtt Boczkó Sámuel főkapitány elnö lete alatt ülést tartott a városháza nagytermében. Dr. Sárváry tiszti főorvos tett jelentést a most dühöngő skarlát járványról. A járvány még tart, de a betegségek elfolyása aránylag enyhe, ammennyiben az elmult héten haláleset nem fordult elő. A széles körü intézkedések érvényben vannak, ugy hogy a járvány szünik. Legnagyobb megbetegedési szám egy hét óta ma van, amikor is 7 ragályos betegséget jelentettek be a főkapitányságnál. Az iskolák még zárva maradnak. Valószinüleg csak e hó közepén nyilnak meg. A bizottság elrendelte, hogy az iskolák megnyitása előtt minden tantermet dezinficziálni kell, amelylyel az esetleges ragályt terjesztő anyagok ártalmatlanna tétetnek. Egyben kimondta a bizottság, hogy a jövő hét folyamán ülést tart, amikor a főorvos jelentése alapján megfogja állapitani az elemi iskolák megnyitásának napját.

* **Nagy idők tanuja.** Ujvidéken a minap temették el a város magyar közönségének nagy részvéte mellett Körtvélyesi Sándor 48-as honvédet. A boldogult hat csatában vett részt s Budavár bevételénél abban a zászóaljban küzdött, amely az első volt a várban. A szabadságharcz után besoroztak az osztrák hadseregbe, ahol tizenkét évig kellett szolgálnia.

* **Az ujságok szubvencziója.** A kormánypárti ujságokra kezdenek rosz napok jarni. A szubvenczió, mely különböző csatornákon folyt eddig a kormányokat tüzen-vizen támogató lapok kasszájába, kezd mind kisebb lenni s bizonyára sok ujságnak kimulását fogja okozni. A nagy közönségnek fogalma sincs, hogy egyes lapok minő kedvezményben reszesültek az eddigi kormányok részeről. — Egyike volt a kormány szubvenczióinak, a »hirlap bélyeg kedvezmény«, a melyet most Hegedüs Sándor miniszter eltörölt s a mely abból állott, á postabelyegeket a „kedvezményes“, vagy „előállitási“ áron adták. Állt pedig ez a kedvezmény abban, hogy a hirlapbélyegnek ezerét, a mi darabonkint egy krajczárral számitva, tiz forintot tett volna kiadták miniszt-ri engedélylyel két-három forin, tért, sőt voltak különösen kedvezményezett-vállalatok, mely az előállitási árt ban vagyis harmincz krajczárért kapták a postabélyeg ezerét. El lehet képzelni, mely óriási különbség az, ha naponkint tiz forint harmincz krajczárért, vagy két forintért kapja valaki azt, amit mas, a kormánnyal egyezsegre nem lépett lapok, teljes tiz forintjával fizettek előfizetöik ezere után. Nem kevésbbé jó eszköz volt a lapok barátságának megnyerésére a hivatalos hirdetések közlése. Tizezreket-százezreket lehetett eképpen juttatni egyes vállalatoknak s a nagy közönség még csak észre sem vette a leplezett korrupczió. Ennek a vásárnak most már vege. A Banffy-kormány e korrupcziós hagyománya — nem fog többé fekélys képezni a mggyar sajtó tisztességén.

* **Párbajozó szinészek.** Tegnap nem komédiáztak, a mi szinészeink, hanem a legkomolyabb s egyáltalában nem szinpadi helyzetben «alakitottak». Ugy történt, hogy a szintársulat két nagyon kedvelt tagja: Szacsvay Sándor és Tanay Frigyes tegnap párbajt vivtak. A szinhely a városi tarnacsarnok nágy terme volt. Idő: délután 3 óra. Segének voltak, Szacsvay Sándor részéről: Ady Endre és Máthé László, Tanay Frigyes részéről Tóth Elek és ifj. Szathmáry Árpád. A párbajban — melyre különben egy szinpadon lejátszott jelenet adott okot — Szacsvay Sándor könnyebb sérülésével végződött.

* **A honvéd póttartalékosok.** Az évenkint besorozott honv. póttartalékosok katonai kiképeztetésük céljából a honvédtörvény értelmében 8 hétre kötelesek ez illető csapattesthez bevonulni. Az eddig besorozott póttartalékosok azonban nem részesülhetnek kellő időben kiképzésben s költségfedezet hiánya folytán több mint 100000 főre szaporodott fel azon póttartalékosok száma, kik eddig még kiképeztetésben nem részesültek. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter most tervezetet dolgoztatott ki, mely l hetőve teszi, hogy a besorozott póttartalékosok ezentul a törvénynek megfelelően kellő időben részesüljenek katonai kiképeztetésben. Ez pedig olykep lesz lehetséges, hogy az eddigieknél sokkal nagyobb tornusok lesznek és már a jövő évben sokkal nagyobb tornus fog kiképeztetés alá kerülni.

* **Magyar hirlapkiadók országos gyülése.** Budapestről irja tudósitónk: A magyar sajtó haladásának és fejlődésének legszebb bizonysága volt a tegnapi nap, a midőn a magyar ujságkiadók lelkesült erővel tömörültek egyesületet alakitani érdekeik és közérdekek megóvása végett. A modern közélet mozgató ereje a sajtó, mely a nyilvánosságnak szenteli minden erejét. És az erő csak ugy tarthatja meg biztos szilárdságát, ez az erő önmagá emésztené fel, ha nem volna mögötte rendezett és intelligens forrás, a mely a szellem idegsorvasztó kopasai mint egy saját porából megélemedő Phönix folyton nem tamogatná. Egy test b kettő, okvetlenül feltételezik egymást, olyan mint a házasságban a férj és feleség. A magyar ujságkiadók eszméje Nagy Sándortól, a pécsi részvénymomda agilás igazgatójától indult ki. Már több vidéki városban ültek össze egyszer-máskor a kiadók, hogy a mozgalom az egész ország érdeklődésével találkozzék. Másfél év előtt penditették meg az eszmét és tegnap végre czélhoz értek, a budapesti „Otthon“ disztermébeo megalakult a „Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége“. — Az „Otthon“ irók és hirlapirók körének házában kezdődött a közgyülés tegnap d. e. 11 órakor Mintegy nyolczvan fővárosi és vidéki kiadó jelent meg a gyülésen, melyen a magyar sajtóirodalom legelőkelőbb tagjai is nagy számban megjelentek. A közgyülést Zilahi Simon elnök, a »Budapesti Hirlap„ kiadóhivatalának igazgatója nyitotta meg. Az előkészülő bizottság alapszabálytervezetét vita nélkül elfogadta a közgyülés. A többi kérdésekben is teljes egyértelmüséggel határoztak. A közgyülésen azi elnökön kivül igen szép beszédet mondottak még: Vészi József és Neményi Ambrus országgyülési képviselők. Nagy Sándor (Pécs), Wachsmann Henrik (Budapest), Sas Armin (Budapest), Mindjárt a közgyülés után ülést tartott a a választmány, alelnöknek egyhangulag Zilahi Simont elnökhelyettesnek Szávay Gyulát (Győr), alelnöknek Bródi József, a Neues Pester Journal igazgatója ellenében Nagy — Sándort, a pécsi részvénynyomda igazgatóját és Wolfner Józsefet, titkárnak Rábel Lászlót. jegyzőnek Lenkei Zsigmondot, pénztárosnak Herz Adolfot, ellenőrnek Wodianer Hugót választották meg. A gyüles után két órakor a szövetség tagjai a Royal-szálló különtermében banketire gyültek össze, a melyen a legelső felköszöntőt Zilahi Simon mondta, Rábel László a hirlapirókról beszélt, Csajthay Ferencz Zilahi Simonra ürité poharát. — Dudás Adolf Nagy Sándor alelnököt köszöntötte fel, ki a szövetség eszméjét megpenditette. Nágy Sándor szólalt lel azután s minden érdemet az elnökre háritva, a közgyülés tagjait meghivta Pécsre. Köszöntőt mondtak még Láng József, Zalder Izsó, Lévay Mór. Béla Henrik, Barna Izidor, Varság Zoltán dr., ki Lenkei Zsigmondra, a szövetség ügybuzge, tevékeny jegyzőre emelte poharát, Az ebéd alatt igen sok üdvözlő táviratot olvastak fel.

* **Öngyilkos kefekötő segéd.** A mult héten adtunk már hirt arról, hogy Papp András kefekötő segéd, a ki a csapó kertben Fülöp József mesternél dolgozott, öngyilkossági szándékból mellbe lőtte magát. A közkórházba szállitották, ahol szomoru tettére nézve csak csupán annyi felvilágositást adott:

— Megutáltam az életet!

Egy hét óta szenved a szerencsétlen fiatal ember s mindég jobban félt, amit ugy óhajtott: a haláltól. Tegnap délután arra kérte az ápolót, hogy hivjanak hozzá papot. Kerését teljesitettek s egy katholikus lelkész ment el betegágyához.

— Tisztelendő ur! Nagy szükségem van utolsó perczeimben a vigasztalásra — rebegték ajkai — ne hagyjon el.

A pap megvigasztalta. Hosszasan ott maradt ágya mellett s a haldokló szentségeiben részesitette.

A lelkész távozása után meghatotta a szoba többi beteget, hogy Papp András imával töltötte utolsó perczeit . . .

Egy fél óra mulva csendesen örökálomra hunyta szemeit.

* **A madarak életkora.** Egy fülemile 15 évig élt fogságban, egy rigó 15 éves kort ért el, egy fekete rigó meg ma is él, pedig már 10 nyarat töltött fogságban, egy tenglicze 23 évet, egy pacsirta 14 éves kort ért el. A varjak, baglyok és papagályok a néphit szerint nagyon sokáig élnek, mit a következő adatok bizonyitanak: számos esetet tudnak, hogy varjak és papagályok 50 évig, indiai varjak 64 évig, baglyok 68 évig élnek. Néhány vizi madár sokáig él; a gólya 60 évig, a hattyu 70, sőt a lud 80 évig is; ekkor azonban már meglehetősen kemény lehet a pecsenyéje. — A madarak sorsa anny kedvezőbb az embereknél, hogy, feltéve, hogy egészségesek, az egkor mintsem változtat külsőjökön; az 50 éves lud épen ugy néz ki, mint az 5 éves. Az előhaladott kornak tulajdonitott külső jelek, mint a minők a foltos és rostolt tollazat, az ujjak, körmök vagy csőr eltorzulása, valamely terméssatellenes okra vagy betngségre vezethető vissza,

* **Uj hir Andréeről.** A Hudson-Aai-társaság legészakibb telepének, a Fort-Churchillnak parancsnoka, Alston A. D., a ki tökéletesen érti az eszkimók nyelvét, augusztus elsején levelet irt nagybátyjának, Campion ellentengernagynak, a melyben többek között azt is irja, hogy André e az eszkimók fegyvereinek esett áldozatául. A levélnek ezt az érdekes részét a londoni Times leközölte, a melyből a következőket vesszük át: Bizonyára meglepetést fog kelteni, hogy az Andrée-féle eszpediczió itt, a magas északon elpusztult. Ez év tavaszán egy Old Donals Son nevü eszkimó nehány társával hozzánk jött, hogy egyet-mást bevásároljon. Miután elkészültek a bevásárlással, mindnyájan kimentek a raktarból, kivéve Olds Donalds Sont. Az eszkimó azután elmondta, hogy a mult nyáron északon két fehér embert öltek meg, a kikről azt hitték, hogy a léghajón jöttek. Én nem sokat törődtem ezzel a beszéddel, de kötelességemhez képest mégis jelentést tettem róla dr. Milner-nek, a ki Fort-Yorkban van. Kesőbb két másik eszkimó jött, Stokhy és a testvére, kik olyan hireket hoztak, amelyekből kiviláglik, hogy az Andrée féle expediczió elpusztult. Stokby testvére a mult nyáron vadászás közben négy fehér emberrel találkozott, a kik szarvasra vadásztak. Néhány eszkimó, akik oda jöttek, — nem látták a szarvasokat s ezért azt hitték, hogy rájuk lőnek. — Erre nyilat fogtak az eszkimók és két fehér embert agyonlőttek. A másik kettő elmenekült s bár az eszkimók üdözni kezdték, nem tudták utólérni. — Stokhy testvére látta a két halott fehér embert. Az egyik javakorbeli ember volt, alacsony, tagbaszakadt. — A másik fiatal ember volt. Az eszkimók ugy akarták hogy Stokhy testvére menjen velök vissza, mert valami nagy, gömbölyü tárgy hever, mely telve van dohánynyal, élelemmel. Stokhy testvére nem ment velük.

* **Szabolcska Mihály gyásza.** Szabolcska Mihályt, a jeles költőt, ki a temesvári ev. ref gyülekezet lelkésze, nagy gyász érte. Édesapja id. Szabolcska Mihaly, volt 48-as honvéd, 80 éves korában meghalt a pestmegyei O-Kécskan. A költőlelkész a gyászhirt éppen akkor kapta mikor a reformáczió emlékünnepén az egyházi beszedet akarta elmondani. Par perczig a meghatottság erőt vett rajta, ee azután visszanyerte nyugalmát és elmondja az ünnepi beszedet; ma reggel utazott O-Kécskára a temetésre.

* **Vetömagvak a gazdáknak.** A földmivelésügyi miniszter értesitette a gazdaközönséget, hogy a méues birtokok legkitünőbb terméséből cserébe, esetleg készpénzért ad vetőmagot. A gazdák ez évben eddig több mint tizezer métermázsa kitünő vetőmagot cseréltek be s vették a földmivelésügyi minisztertől.

* **A Zion egyleti tagok** szives figyelmébe! A folyó évi november 5-én d. u. 3 órakor tartandó választó közgyülésre szétküldött szavazó bárczákon a szavazatok határideje tévesen lett 3—4 óráig kitüzve, minél fogva a t. cz. választók ez uton értesittetnek, hogy 4 óra után is lehet szavazni, a zárórát a választási bizottság fogja annak idején kitüzni. A választási bizottság.

* **Gyilkosság.** Popov Dusan szerb-padei gyenge elméjü fiatal ember beleszeretett Havev Danicza földbirtokos szép leányába, a kit máshoz adtak férjhez. Popov lesbe állt a pádéi komphoz és mikor a lakadalmas menet arra haladt rálőtt a menyasszonyra, a ki sulyosan megsebesült. A násznép erre leugrált a kocsiból és felholtra verve Popovot, ott hagyták az országuton. A törvényszék megindította a vizsgálatot.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson müvészi füldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füldobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

ÜZLETI KÖNYVEK rendkivül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Szinház.

A király házasodik. A repertoár összeállitása kissé bajos fog lenni, ha Halmy Margit és Fáy Flóra betegsége — a mit nem szeretnénk hinni — hosszabb tartamu lesz. — Tegnap is az utolsó perczben kellett előrántani néhai való jó Tóth Kálmán kisse idült vigjátékát. Dicséretükre szolgál a mi ambicziózus, derék szinészeinknek, hogy ez a beugrás tegnapi játékukon sem látszott meg. A dicséretet névszerint kell eljuttatni Szabó Irmához, Komjáthy, Bartha, Rubos, Tóth Elek és Sziklayhoz.

Betegek. A szintársulat tagjai közül három első rendü tag beteg. Halmy Margit, Fáy Flóra, Fenyéri Mór. Az ő betegségük lesz első sorban oka a most bekövetkező operett-szezonnak, a mit sajnalni annyival inkább nem lesz okunk, mert a legközelebbi operett-ujdonság: A báránykák minden hizonynyal kárpótolni fog bennünket 8—10 vizenyős drámáért.

—

Színházi müsor.

Csütörtökön, november 2-án bérlet 28 szám »A« ujdonságul először Báránykák. Zenéjét szerzette Varney Louis.

Pénteken november 3-án bérlet 29. szám »B« Báránykák.

Szombaton nov. 4. bérlet 30. szám »C» harmadszor Ugyanez.

Vasárnap, november 5. két előadás. Del után 3 órakor félhelyárakkal Egyptom gyöngye Vig operette 3 felvonásban. Irta Heltai Jenő Zenéjét szerzette Forray Miklós, este 7 és fél órakor bérletszünetben: A vörös sapka, népszinmü 3 felv. Irta Vidor Pál.

Törvényszék.

§ **Párbajozó gazdászok** Két gazdász párbajügyében tartott végtárgyalást tegnap a törvényszék büntető tanácsa Hoffmann biró elnöklésével. — Vádlottak Gaál Imre és Stojanovics Zoltán debreczeni gazdászok, akik ez év február havában kardpárbajt vivtak a helybeli tornacsarnokban. A párbaj Gaál Imre könnyebb sérülésével végződött. A törvényszék Gaál Imrét nyolcz, Stojanovicsot 14 napi állam fogházra itélte. — Az itélet jogerős lett.

§ **Az ellopott bank.** Egy zilahi vendeglőben huszonegyest játszottak. Cs. Károly vendeglős adta a bankot, s a házigazda ugyancsak koppasztotta vendégeit és sorban mindegyiktől elnyerte a pénzét. B. Salamon egy ideig csendesen kibiczelt, de a vendeglős szerencséjén felbuzdulva ő is a játékosok közé ült, de vesztére, mert minden pénzét elvesztette. A bankadó tovább osztott s B. Salamonnak jó kártya jutott a kezébe, de pénze már nem volt. Tenni akart s a bankártól kért kölcsön. Ez készséggel adott, kivette duzzadt tárczáját s 100 frtot nyujtott át B.-nek a többi pénzét is az asztalra tette s osztott tovább. B. Salmon megtette a bankot, a bankadó figyelmeztette, hogy ne tegyen olyan sokat, mert nem oszja tovább a kártyát. De B. Salamon megmaradt szándéka mellett, a bankár sem tagitott, erre B, egyszerüen elvette a bankot, sőt azt a pénzt is, a mi a bankár tárczája alatt feküdt, és elment. Cs. Károly eleinte azt hitte, hogy B. tréfál, később azonban látta, hogy nagyon is komolyan cselekszik. Követelte pénzét, de hiaba: erre följelentette a bíróságnél. A zilahi törvényszék B. Salamont lopást büntette miatt hat havi börtönre itélte, azzal az indokolással, hogy kártyazas közben, a kártyajátékban nem forgott pénznek a tulajdonos akarata ellenére történt elvétele — lopást képez. A debreczeni tabla fölmentette a vádlottat, de a Kuria, indokainál fogva helybenhagyta a törvenyszék itéletét.

§ **Váltó hamisitó hajdu** Halász József volt Debreczen városi hajdu váltó hamisitásért került tegnap a törvényszék birái elé. Halász egy 50 frtra kiállitott váltot számitolt le az Ipar és kereskedelmi banknál, melyen mint később kiderült több aláirás hamis volt. Vádlott a tegnapi végtárgyaláson töredelmes valomást tett, beismerte, hogy a váltón levő aláirásokat ő hamisitotta, a miután a törvény zék hat havi börtönre itelte Halász Józsefet.

§ **A «hier» a törvényszék előtt.** A mácsai és kisujfalusi legények között bevett szokás az, hogy ha a másik falujába megy a legény mulatni, az illető falu legényei nem engedik a falu leanyáival tánczolni. Az egyik község is, a másik is nagyra van a leányaival, nem akarja, hogy idegen legény forgassa a karján. Maradjon mindenki a falujában és ne bolonditsa a szomszéd eanyok fejét. Rosszul is járt Tóth András azért, hogy a kisujfalui lányait kisebbitette, mert Vidra Pál tüzérkatona, Kiss András, Szekeres Mihály és Vidra János kisujfa ui legények ugy helybenhagyták, hogy hetekig nyomta az agyat. Ma vonták kérdőre a legényeket tettükért a budapesti törvényszéknél.

Az elnök nevén szólitotta Vidrát:

— Hier! — felelt a csákós, oldalfegyveres hadfi.

— Magyar ember maga? — kérdézte tőle az elnök.

Igenis az vagyok!

— Hát mért mondja, hogy »hier?»

— Kérem alásson, nem tudom már manapságtól az ember eligazodni. Mert ugy van, hogy ha »hiert» moneunk akkor is becsuknak ha jelent mondunk akkor is. Hát már csak inkább a reglama szerint csukjanak be.

— Tegye le a száját — szólt az elnök.

— Nem teszem. Az a regula, hogy a még oldalszij van rajtam, a csákó is rajtam marad!

A törvényszék négy vádlottat sulyos testi sértés miatt egyenkint hávom havi fogházra itélte.

§ **A földbirtkos ur.** A Csömöri-ut egyik kurtákorcsmája nagy mulatozásának volt szinhelye augusztus egyik napján. Egy uriason öltözött vendég jelént meg a korcsmában harmadmagával és nyakra-főre hozata a bort és ételeket és folyton huzatta a czigánynyal.

— Tehetem, mert földbirtokos vagyok, — szóli, van a zsebemben 300 forint.

A záró óra fele fölszólitották a földbirtokos urat, hogy fizesse ki az adósságát, mire se kijelentette, hogy egy krajczár sincs nála, de lerója az adósságát, ha meg hal is, holnap. A csárdás nem sokat adott a holnapra és elfogatta a földbirtokost, A rendőrség előtt aztán kiderült, hogy a mulató urnak a földbirtokai a holdban vannak, a földön semmije sincs. Kiderült aztán az is, hogy neve Jablonovics Illés rablásért már öt évi fegyházat ült egyén. A budapesti törvényszék a földbirtokost csalás és sikkasztás miatt m nyolcz havi börtönre itélte.

Budapesti gabonatözsde.

Okt. 31.

A kész áruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza		kilós	Ár 100 klg. frttól	frtig	kilós	100 kilogramm ára frttól	frtig
Bánsági	ó	76	7.90	8.—	80	08.50	08.90
»	»	77	8.—	08.10	81	08.50	08.90
»	»	78	08.15	08.25	82	—.—	—.—
Tiszavidéki	ó	79	07.90	08.—	—	08.50	08.60
»	»	76	8.—	8.10	80	08.50	0 895
»	«	77	8 15	8.30	81	—.—	—.—
Pestvidéki	ó	78	08 30	08.40	82	08.50	08.70
»	»	79	08.35	08.50	—	—.—	.75
»	«	79	8.05	8 15	80	08 45	—.—
Fehérmegyei	»	76	8.15	8.25	81	08 45	00.80
»	«	78	8.25	8.35	82	8.45	—.80
»	«	79	08 30	08.45	—	8.45	—.—
Bácskai	ó	76	8.10	08.15	80	00.—	—.—
«	«	77	8.15	8.25	81	00.00	00,—
		78	8.25	08.35	82	—.—	00.—
Északmag	»	79	8.30	08.45	—	—.—	—.—
		79	8.35	8.40	80	.—	—.—
		79	8.40	8,50	81	—.—	—.—

		Mm. hekt.-ben	Arkilógram	
Rozs elsőrendü	uj	70—72	6.35	6.45
» másodrendü	»	—	6.20	6.30
Árpa takarmánynak	»	60—62	5.90	6.10
» égetni való	—	62—64	5.70	5.90
» serfőzdei	—	64—66	6.60	7.—
Zab — — — —	uj	39—41	5.35	5.45
Tengeri bánsági	— uj	—	5.10	5.30
» más nemü	»	—	0·00	0,—
Repcze bánsági		—	11 60	12.10
Köles		—	5.30	5.60

—

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Okt. 31. Magyar elsőrendü Öreg nehéz (páronkint 400 kgm felüli ——— kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban ——— kr. 320 kilog sulyban Fiatal közép (páronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fiatal könnyü páronkint 250 kg. sulyban 43½—44 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 41½—42 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi okt. hó 29 napján volt készlet 36407 darab, okt. 30. felhajtatott 63 drb, 1899 okt. 30-en elszállitatott 575 db. 31-ára maradt 35.895 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

IRODALOM.

A »Vasárnapi Ujság« október 29-ki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Halottak emléke.« Dr. Kovács Dénestől (képekkel: Halottak napja Budapesten, a kerepesi-uti temetőben, Goró Lajos rajzu: báró Perényi Zsigmond és Csányi László sirja: továbbá báró Lipthay Béla, Pulszky

Berencz és Peténviné siremléke Donáth Gyula szobormüvei után). — »A régi diákok nevében.« (Lehr Alberthez). Költemény Kozma Andortól. — »Költők sirjai« (képekkel). — »Menekülés Debreczenbe.« Jókai Mór visszaemlékezéseiből. — Regénytár: »A főispán vendégei.« Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — »A Zöld Sugár«. Regény. Irta Verne Gyula (a franczia kiadás eredeti illusztrációival). — »Duse Eleonora Budapesten« (képekkel). — A »szibériai uj vasut.« — »A boerok Marseillaise-e.« — »Virágoz kert a háztetőn.« — »Sebészeti gyógyitások állatokon.« — »A kukoriczatörés« (képpel Neogrády Antal rajza után). — »Lahner György emlékoszlopa Neczpaalon« (képpel). — »Fokváros és vidéke« (képpel). — »Transzválból« (képekkel). — Irodalom es müvészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A Vasarnapi Ujság előfizetési ára negyedevre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermanntól. (19.)

(Folytatás).

Trude halolthalvány lesz, érzéktelenül, mereven nézi, a mint János levegé után kapkodva a sötét mélységbe néz.

— Istenem! nem akartam Jani! — dadogja oly pillantással, mely minden bocsánatkérésnél többet beszél,

János hangosan felnevet. Vad, halál megvető jo kedv lepte meg.

— Oh te — te! kiáltja, — megfoglak én még! — és vakmerően ugrik le a gerendára. mely két oldalon sikosan hidal'a át a folyót.

— Jani az — az — Istenért! — Jani!

Jani nem hal ja, alatta meg az örvénylő folyó; nehezen igyekszik az egyensul,t megtartani — csak lépked előre, remeg — tántorog — még két — még egy lépés — most még egy isténkisértő ugrás — és a szárazon van.

— De most fuss! — kiáltja vad örömmel.

De Trude nem mozdul. Ijedelmétől elérzéketlenedve néz reá. Mint egy tigris ugrik felé János, átöleli, magához szoritja, a nő pedig lehunza szemét, mély lélegzetet vesz s János azután ráhajta fejét, majd forró csókszomjas ajkát rászoritja a nő remegő szájára.

Hangosan felhöreül, teste lázasan reszket az ölelő karok közt. János elereszti karjához, félve néz körül, nem látta-e meg valaki? Nem senki! És ha látta? Baj az? Márton testvére nem csókolhatja meg Márton feleségét? Hiszen egyszer ő maga is kivánta!

Trude felveti szemeit, mintha mély átomból ocsudna. Tekintete kerüli Jánosét.

A hang remegő suttogásba vész el. Vege van! . . . Vágy és remény, válás fájdalma és halál szenvedés, minden zengett ebben a sokatmondó, mély dalban . . .

Trude szája remeg, mintha a visszafojtott sirás akarna kitörni rajta, de szemei csillognak, hirtelen felegyenesedik, és rákezdi a régi, szomoru molnárdalt az arany huzról, mely »fenn a nagy hegyek között« all.

János összerezdül, remegve énekli ő is. Az elsőt befejezik és elkezdik a másodikat:

»Itt a kis berekben
Munkál a kis malom,
Egyre szemet őröl
Éjjen és nappalon.
A kerék eltörött már — — —«

Erreeegy kiáltás, egy esés hallatszik. Trude össz-esett a padon, zokog homlokát a falhoz szoritva, sir a sarok mélyében.

A két testvér felugrik. Márton kezei közé veszi neje fejét s magánkivüli, tördelt, zavart szókat dadog, de a nő annál hevesebben zokog. Azután kétségbeesve dobbant lábával s ugy kérdi halottsáppadt öcscsétől:

— Mi történt ezzel a gyermekkel?

Trude mindkét kezével átöleli férje nyakát, felemelkedik s mintha védelmet keresne könnyáztatta arczát elrejti annak kebelén. Az kedveskedve simogatja a nő hullámos hajat, megakarja nyugtatni, de a szegény Márton a vigasztalashoz nem ért, mindent halkan dörmögött, szava reng, mint az elnyomott menydörgés.

Trude lehajtja fejét a tornácz levélgazdag falaba, ajkai megmozdulnak, mintha tovább akarná énekélni azt a dalt, zokogásba fojtva tördeli a szavakat:

— A — kerék — eltörött — már — — —

— Nem, édes fiam, nem törött el, — mondja Márton, szemei könybe lábadtak — nem is fog eltörni: a mienk nem, az tovább fog forogni mig élünk.

Az asszony idegesen rázza a fejét, lehunyja szemeit, mintha látomásai volnának.

— És hogy jössz te arra? — folytatja Márton. — Hát nincsen minden jobban, mint ahogy gondoltuk? Hát nincs itt János is? Nem élünk mind együtt boldogan és megelégedetten? és nem dolgozunk hajnaltól estéig? És honnan jönne a szerencsétlenség? És miért jönne? És — és — nincs is dolga a treidnek? Nem kap-e tőlünk eleget apád, hogy nyugodtan elhessen? és . . .

Egyet hördül s letörli homlokáról a verejtéket. Nem tudja mit mondjon még, Jánoshoz fordul, a ki fejét egy oszlopnak támasztva a tornácz küszöbén áll.

— De minek is énekeltek ilyen szomoru dalokat? — kérdi. — Nekem is — én nem tudom miért, nekem is rosszul esett, mikor daloltátok, hát még neki, neki — —

Trude nemet int, mintha azt akarná mondani: »Ne szidd őt!« Azután felkelt s a nélkül, hogy valakire nézne «jó éjt» kiván és felmegy a házba.

Márton utánna megy.

János ugy marad, ahogy áll; ugy álmodoz tovább. Maga előtt látja, mint készült az énekléshez, aztán, mintha villám érte volna esett össze. Majd megint haragszik önmagára, mert nem ugrott oda, hogy föltartóztassa, a mikor összeesett, hiszen ő állt hozzá legközelebb — nemcsak a helyre nézve!

Nemcsak a helyre nézve! Mint a tüz fénye, félelemkőltően, vérvörösen villant át agyán e gondolat, Most érti meg, mi történt vele János estéjén, a mikor a virágos korsót a földhöz csápta: és megint oly mozdulatot tesz, mintha most másodszor akarná összezuzni azt! Egy pillanat az egész, a pokoli kin egy pillanata, míg érzi, aztán vége a tüzfénynek, kialszik, éj lesz körülötte, sötét, fájdalom terhes éj. Végig huzza kezével homlokát, mintha ujra lángra akarná lobbantani azt a tüzet de azért sötét marad minden, sötét és titokteljes marad minden, amit azelőtt oly világosan látott. Ugy érzi, fel kell sikoltania, mintha az éjre kellene biznia rejtélyes titkát, amelynek örvényében forog. Térdre veti magát azon a helyen, hol Trude összeesett, rákönyökől a pad parkányára s ugy marad.

Odabenn hirtelen megnyilik egy ajtó. Bátyja lépteit hallja közeledni.

Felugrik s leül a padra.

Márton alakja a sötét háttérben megjelen.

— Bátyám, bátyám! kiáltja János. Aludni készülsz, édesem, kérdi Márton s mély sóhajjal leveti magát a padra. Na, megint rendben lesz minden. Sirt álmában es most egész nyugodt, lélegzete is mély és csendes! Nála voltam még egy kissé és nézem, mint alszik. Nem is tudom mit tegyek! Gyermeki lelke tükörtisztán állt mindig előttem, mig most egyszerre . . . De mi lehet az? Bárhogy is töröm a fejemet, nem tudok rájönni.

— Talán az bántja, hogy nincs, nincs reménye . . . Igen az lesz, az! De hiszen én vagyamat esendesen megtartottam magamnak — nem »kartam öt vele szomoritani, — hisz ő . . . ő nem tehet róla! És ha meggondoljuk, gyermek ő még ahhoz, éretlen, hogy anyai kötelességeket teljesitsen. Hát nem lehetne ő is egy kis türelemmel!

Igy mondja el lelkének titkos gondjait. János hallgat. Szive annyira tele van! Szeretné bátyjának kimutatni, valahogy bátyja iránti szeretét, de ha nem tudja, hogyan? szeretné a saját fajdalmát is csillapitani. Márton kezét megragadja s szive egész hevével snttogja:

— Oh, még minden, — minden jóra fordul.

— Persze, — miért nem? — mondja Márton. Aztán egy ideig néman maga elé néz majd erőszakolt neveléssel mondja:

— Menj aludni, János. — A te fejedben is még mindég zakatol a törött malomkerek! . . .

(Folyt. köv!)

Divatos
női ruha szövetek, selymek, női ruha flanellek, cosmanosi mosó velezek, Himalaya téli kendők,
olcsó szabott árakon kaphatók
Szabó Lajos Fiai czégnél
Debreczen.

Igen jó karban lévő
3 teke-asztal
mélyből 2 carambol, 1 pedig kegl asztal jutányos áron eladó.
Megtekinthető a Caszinó helyiségben Kossuth-utcza 1. sz. készpénzfizetés mellett azonnal elvihető.

Megbizható
férfiruha szöveteket
minden kivitelben ajánl
jutányos árban
a Kastner és Öhler czég
posztóosztálya
GRÁCZ.
Különlegesség: **Stiriai lóden.**
Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Női- és gyermek felöltők nagyraktára.

Női ruhák saját mühelyemben legizlésesebben készittetnek.

A „Kék Csillag“

áruház

az őszi idényre a következő árakat jegyzi:

Női ruhaszövetek	12 krtól	4 frtig
Női posztók . .	25 krtól	2.50-ig
Pongis selymek	40 krtól	1.50-ig
Merveilleux (sima) .	1 frt	10 kr.
Taffet glacé „ .	1 frt	38 kr.

Fekete selymek nagyválasztékban.

Spárga szőnyegek . .	18 krtól
Brüssel	98 krtól
Tapestry	1 frt 20 kr.
Nyirott	1 frt 90 kr.
Szobaszőnyegek	2 frt 35 krtól 10 frtig.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A „Kék Csillag“

női divat,

vászon, fehérnemű és szőnyeg

áruház

Főpiacz, Kistemplommal szemben.

Az elismert

legjutányosabb bevásárlási forrás.

A családoknak valósággal **nélkülözhetlen.**

Szabott árak.

A „Kék Csillag“

a gyapju és selyem folytonos áremelkedését nem használja ki, sőt a régi olcsó árakban árusit, mit azért tehetünk, mert óriási tömeg árukat vettünk meg a régi árakban a külföldi piaczokon.

Férfi gallérok . .	darabja 12 kr.
Kézelők	párja 25 kr.
Ingek (fehér) . .	1 frttól feljebb.
„ szines . .	50 krtól feljebb.

Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

12828/1899. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Gerény Fülöp czég végrehajtatónak Keresztesy Mihály végrehajtást szenvedő elleni 56 frt. 10 kr. tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tszék (debreczeni kir. jbiróság) területén levő Debreczenben fekvő, a Debreczen puszta n.-cserei 140 sz. tjkvben A + 1117 hrsz. a. foglalt ingatlanra egészben 1047 frt 20 krban; az ugyanazon sz. tjkvben A + 1118 hrsz. a. foglalt ingatlanból Keresztesi Mihályt illető $^4/_7$-ed részre 330 frt. meghatározott kikiáltási árban Megyesi Lajos utóajánlata folytán az ujabbi árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi november hó 13-ik napján délután 3 órakor** a debreczeni kir. tszék, mint tkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 104 frt. 72 krt. illetve 33 frtot készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 évi 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. tszék, mint telekkönyvi hatóságnál

1899 évi október hó 23-án.

Harsányi Gusztáv
kir. tszéki biró.

Alkalmi bevásárlás!

Alkalmi bevásárlás! Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál is olcsóbban árusitom el.**

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Szőlővessző-eladás.

A méltóságos **gróf Dégenfeld József** és **Dr. Balkányi Miklós** urak tulajdonát képező

Erzsébet szőlő-telepen

az alább jegyzékelt kiváló minőségü, tökéletesen **fajtiszta szőlő-vesszők** ugy őszi mint tavaszi szállitásra **eladók.**

I. Gyökeres:

Olasz rizling . . .	86000 drb.
Kadarka	50000 „
Oportó	3000 „

II Sima:

Olasz rizling . . .	150000 drb.
Kövi dinka . . .	90000 „
Oportó	20000 „
Nagyburgundi . . .	50000 „
Kadarka	80000 „
Fehér chasselas . . .	20000 „
Zöld silváni . . .	10000 „

Bővebb felvilágositást nyujt

az Erzsébet szőlő-telep kezelősége.

iroda Debreczenben, Kossuth-utcza 32. sz.

Táplálék tojás-fehér

1 kilo **Troponnak** ugyanazon tápláló ereje van, mint 5 kilo **marhahus** vagy 180—200 tojásnak. **Tropon** a testben a közvetlen a vér és az izomállomány körül telepszik meg, a nélkül, hogy zsiradékot képezne **Tropon** tehát rendes használatnál egészségeseknél és betegeknél egyaránt erősitő hatással van, és minden ételhez az ételek ártalmatlanná tétele nélkül hozzákeverhető. A **Tropon** rendkivül olcsósága miatt mindenki által beszerezhető.

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

Tropon-Werke, Mülheim-Rhein.

Vezérképviselet
Ausztria-Magyarország részére

M. Winkler, Wien 5., Wien-Strasse 55

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.